

Bereid je voor op een bestaan als expat

Nog even blijven in dat heerlijke land, of nee: er een tijdlang wonen en werken. Wie dat goed wil aanpakken, gaat te rade bij degenen die de sprong eerder al waagden.

Door **Carien ten Have** Illustratie **Claudie de Cleen**

Na iedere zomervakantie speel je met dezelfde gedachte: wat zou het fantastisch zijn als je in dit zonnige land kon blijven. Niet een weekje langer, maar om te wonen en werken. Een nieuwe cultuur ontdekken, de taal leren en mensen ontmoeten. Dit is geen vakantieblues. Je wilt weg uit Nederland, liefst vandaag nog.

Hoe pak je dat aan als je geen internationale werkgever hebt die expats uitzendt? Kan zoiets ook als je net uit de schoolbanken komt en nog niet eerder alleen op pad bent geweest? En hoe zorg je dat jouw buitenlandervaring een positieve wordt?

Twee experts en buitenlandliefhebbers, die weten hoe het moet, delen hun ervaringen en tips.

Naam: Jeroen Beks (38)

Werk: oprichter globaljobbing.nl

Wat: begeleidt jongeren die naar het buitenland gaan

Ervaring: woonde zelf in o.a. Turkije en Ierland

Vooraf

Ik was 26 toen ik voor het eerst naar het buitenland verhuisde en voor een half jaar in een hotel in Turkije ging werken. Niet veel later ging ik voor een andere baan een jaar naar Dublin. Ik wilde de wereld ontdekken. Dat willen veel jongeren nu ook. Maar dat vergt wel voorbereiding. Je wilt niet meer als propper de Spaanse kusten af, maar je wilt een serieuze baan.

'Bedenk dus eerst wat voor werk je wilt doen en in welke sector. En wat je in het buitenland wilt leren. Daarna kun je op internet vacatures vinden. De Europese Commissie heeft een website met vacatures in Europa (ec.europa.eu/eures). Ook via bemiddelingsbureaus kom je aan vacatures. Voor jongeren is er internationaal vraag in toerisme, ICT of commerciële economie. Het zijn startersfuncties met geen al te hoog salaris. Daar moet je wel je verwachtingen op bijstellen.

'In Zuid-Afrika liggen de meeste salarissen voor startende jongeren rond de 660 euro per maand. Het is hard werken. Niet het ideaalbeeld dat je had op vakantie. Maar je zit wel in het buitenland, en kunt naast het werken een land ontdekken.'

Bij aankomst

'In het begin is er veel te regelen. Peil bij je nieuwe werkgever waar hij je mee kan helpen. Bijvoorbeeld het plaatsen van een 'Gezocht'-bericht op het intranet als je zoekt naar een woning. Soms kun je je aansluiten bij een zorgverzekering van het bedrijf.

'Mocht de werkgever dat soort mogelijkheden niet bieden, dan moet je zelf aan de slag. Een bankrekening openen is een van de eerste dingen die je moet doen, daarop komt je salaris binnen. Een huis kun je vinden via allerlei websites, of via internationale clubjes of verenigingen. In veel gevallen zul je als jongere gaan samenwonen in een huis met anderen.

'Verdiep je in de manier waarop alles in het 'nieuwe' land geregeld wordt. In Belfast zat ik op een dag zonder gas, en bleek het systeem met prepaid-kaarten te werken die ik bijtijds had moeten opladen.'

“ Niet klakkeloos op alle banen ingaan, alleen omdat ze in het buitenland zijn

Naam: Irene Herbers (46)

Werk: tekstschrijver, auteur, trainer

Wat: co-auteur en samensteller van het boek Hoe word ik expat? (2010)

Ervaring: verhuisde naar België, werkte een tijdje in China, ging een jaar op wereldreis

Vooraf

Als je buitenlandambities hebt, is het natuurlijk het makkelijkst dat via je werkgever voor elkaar te krijgen. Of met een expat te trouwen. Dan wordt het meeste al voor je geregeld. Maar veel mensen hebben die mogelijkheid niet. Ik zou beginnen met informatie te verzamelen bij expatclubs. Zij kennen de weg in het land dat voor jou nog nieuws is, en hebben er ook de contacten.

'Vertel dat je op zoek bent naar een betaalde baan. Geef op buitenlandbijeenkomsten je visitekaartje af. En kom in actie zodra je hoort over een vacature. Je wilt dat deze groep mensen aan jou denkt zodra ze over een passende vacature horen.

'Dat betekent overigens niet dat je klakkeloos op alle banen in hoeft te gaan, alleen omdat ze in het buitenland zijn. Het werk moet bij je passen. Anders ben je straks in je voorkeursland evenmin op je plek.

De eerste weken

'Wie in het buitenland gaat wonen moet tegen onzekerheid kunnen. De eerste weken ben je je veilige omgeving kwijt. En dan heb je ook nog eens de stress van het regelen: een bankpas, internationaal verhuizen, administratieve zaken. Het scheelt echt als je vooraf veel hebt uitgezocht.

'Heb je de eerste dingen geregeld, dan is het zaak dat je zo snel mogelijk integreert. Meld je aan voor een talencursus zodat je in de taal van het land kunt communiceren. Zoek verenigingen of clubs die passen bij je interesses, en zorg voor activiteiten die bij je passen. Houd je van yoga, dan meld je je aan bij een yogaschool en ga je wekelijks naar klasjes. Op die manier ontmoet je gelijkgestemden en kun je nieuwe vriendschappen sluiten.'

Verdien ik wel genoeg **Mondhygiënist, 2.800 euro bruto (32 uur)**

Een bovengemiddeld salaris – maar geen pensioen

Dilemma

De 26-jarige Ivo is zijn carrière op de arbeidsmarkt goed begonnen. Hij werkt al twee jaar bij zijn huidige werkgever als mondhygiënist en doet preventieve gebitscontroles en indien noodzakelijk ook behandelingen bij patiënten. Het werk is leuk en de baas is meer dan tevreden, wat resulteert in een salaris van 2.800 euro bruto bij een werkweek van 32 uur. Is die beloning voor zijn leeftijd naar behoren? Ivo betwijfelt het, zeker omdat hij geen pensioen opbouwt noch recht heeft op andere secundaire arbeidsvoorwaarden.

Advies

Er is geen cao voor mondhygiënisten.

Daarom zijn de lonen niet vastgelegd in een overeenkomst. Wel zijn er salarisrichtlijnen, opgesteld door de beroepsvereniging van tandartsen, de NMT. Veel werkgevers in de tandheelkunde houden zich aan deze richtlijnen bij het bepalen van de hoogte van de salarissen, aldus Jacco van den Berg van het gelijknamige trainingsbureau.

'Als je de *Salarisrichtlijnen tandarts-assistenten en mondhygiënisten* van 2013 erop naslaat, zie je dat jij niet anders ingeschaald kunt zijn dan als senior mondhygiënist', zegt Van den Berg. Dat komt neer op een salaris van 2.808 tot maximaal 3.162 euro bruto per maand, bij een fulltime-werkweek. Ivo verdient, omgerekend naar fulltime, ruim 3.300 euro bruto. Niets mis mee dus, aldus Van den Berg. 'Jouw salaris is conform de richtlijnen (en zelfs hoger) en naar mijn inschatting goed te noemen.'

Ivo heeft een punt wat de secundaire arbeidsvoorwaarden betreft.

Hij bouwt geen pensioen op en krijgt geen dertiende maand. Dat hoeft ook niet, een werkgever is niet verplicht pensioen te regelen voor zijn werknemers. Het betekent wel dat Ivo zelf voor zijn pensioen zal moeten sparen. Een kostenpost waarmee hij maandelijks rekening moet houden. Wil Ivo dat liever niet, dan zal hij met zijn werkgever moeten praten.

'Bij een volgende goede beoordeling kan Ivo voorstellen aan een pensioenregeling te gaan deelnemen, waarbij afspraken moeten worden gemaakt over de verdeling van de bijdrage tussen werkgever en werknemer', raadt Corrie van der Steen van CNV Publieke Zaak dan ook aan.

Dat zal niet zonder slag of stoot gaan. Een pensioen is een dure arbeidsvoorwaarde. 'Afhankelijk van het type pensioenregeling dat wordt afgesproken, kan de in te leggen premie oplopen tot boven de 20 procent van het brutosalaris', aldus Rutger Verbeet van adviesbureau Berenschot. 'Het lijkt erop dat de werkgever hiervoor in dit geval niet kiest en dit met een bovengemiddeld salaris compenseert.' Dan rest Ivo geen andere optie dan zelf een individuele pensioenverzekering af te sluiten.

Carien ten Have

Wilt u het uitgebreide advies lezen, of is er iets mis met uw salaris? intermediair.nl/verdienikwelgenoege